

برگزاری دهمین نشست کنفرانس اعضا کنوانسیون مقابله با بیابانزایی، چانگوان، کره جنوبی، ۱۰ تا ۲۱ اکتبر ۲۰۱۱

دهمین نشست اعضا کنوانسیون مقابله با بیابانزایی با حضور نمایندگان ۱۹۴ کشور جهان و شرکت نمایندگانی از سازمان‌های دولتی، سازمان‌های جامعه مدنی، بخش خصوصی، سازمان‌های بین‌المللی، مقامات دولتی و... در شهر چانگوان، کره جنوبی برگزار شد. این اولین بار بود که یک کشور آسیایی میزبان برگزاری یکی از نشست‌های کنوانسیون مقابله با بیابانزایی بود.

در این کنوانسیون نمایندگانی از بخش دولتی و غیردولتی کشور ایران نیز حضور داشتند. شرکت کنندگان بخش دولتی عبارت بودند از: رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، معاون مناطق خشک و -

فهرست مطالب

خبرهای جهانی

- دهمین نشست کنفرانس اعضا کنوانسیون مقابله با بیابانزایی
- سمپوزیوم بین‌المللی مقابله با بیابانزایی
- نهمین نشست مرور اجرای کنوانسیون مقابله با بیابانزایی
- کنفرانس بین‌المللی دانش بومی و تنوع زیستی
- نخستین کارگاه بین‌المللی تجهیز منابع مالی مدیریت پایدار جنگل‌ها در کشورهای با پوشش کم جنگل

خبرهای داخلی

- نشست کارگروه مشترک توسعه پرورش شتر در موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
- برگزاری اولین کنگره ملی شتر در فروردین ماه ۱۳۹۱
- نمایشگاه جنگل به مناسبت سال جهانی جنگل
- افتتاح اولین «بانک بذر کشاورزان» در طرح بهنژادی تکاملی بذر
- فعالیت‌های بهنژادی مشارکتی بذر در ایران
- برگزاری کارگاه راهکارهای دستیابی به تولید برنج سالم و ارگانیک و تبادل تجربه با کشورهای شرق آسیا

نمایندگان مؤسسه توسعه پایدار و محیط زیست نیز با شرکت فعال در جلسات و رویدادهای سازمان‌های جامعه مدنی و دیگر رویدادها، در این کنوانسیون به طور برجسته‌ای سعی در ارتقاء و درک گروه‌های مختلف در مورد «مناطق حفاظت شده توسط جوامع بومی و محلی (قرق‌های بومی ICCAS)»، ارتقاء جایگاه نقش سازمان‌های جوامع بومی و محلی در مدیریت پایدار سرزمین و منابع طبیعی موجود در قلمروهای این جوامع و... داشتند.

جهت اطلاعات بیشتر رجوع شود به سایت‌های:

<http://www.unccd.int/cso/menu.php>

<http://www.unccd.int/cop/cop10/menu.php>

<http://www.unccd.int/cop/officialdocs/menu.php>

http://www.iucn.org/knowledge/focus/saving_our_drylands/live_from_the_un_desertification_conference/?8471/A-bold-new-frontier-for-conservatio

برگزاری سمپوزیوم بین‌المللی مقابله با بیابانزایی

کره جنوبی، مرداد ماه ۱۳۹۰

دکتر خدیجه رضوی، مدیر عامل مؤسسه توسعه پایدار و محیط زیست به نمایندگانی از شبکه جهانی در این دعوت یکی از سازمان‌های مرتبط با جنگل در کره جنوبی "Korea Forest Service" و شبکه سازمان‌های مردم نهاد کره جنوبی در مقابله با بیابانزایی در مرداد ماه ۱۳۹۰ به کشور کره جنوبی عزیمت نمود.

ایشان در این سفر ضمن تبادل تجربیات و درس‌های آموخته مؤسسه توسعه پایدار و محیط زیست و شبکه جهانی در اینت، در آماده کردن سازمان‌های مردم نهاد کره جنوبی برای شرکت در دهمین نشست

نیمه‌خشک، مرجع ملی قبلی کنوانسیون، معاون دفتر روابط عمومی و بین‌الملل سازمان و نماینده دبیرخانه کمیته ملی کنوانسیون مقابله با بیابانزایی، به همراه نماینده مردم زابل از مجلس شورای اسلامی شرکت داشتند. از بخش غیردولتی، ۲ نفر از همکاران مؤسسه توسعه پایدار و محیط زیست (CENESTA) در این کنوانسیون شرکت داشتند.

اهم موضوع‌های مورد تاکید این کنوانسیون عبارت بود از:

- هم‌افزایی کنوانسیون‌های بین‌المللی در دستیابی به هدف‌های مشترک در جلوگیری از تخریب سرزمین؛
- ظرفیت‌سازی، فقرزدایی؛
- امنیت غذایی، مدیریت پایدار سرزمین؛
- مدیریت آب، تغییر کاربری اراضی؛
- جایگاه کنوانسیون در اجلاس زمین (Rio+20)؛
- اقتصاد سبز؛
- تغییرات اقلیمی و خشکسالی و...

از بین ۸۰۰ سازمان غیردولتی عضو این کنوانسیون، تنها نمایندگان ۵۰ سازمان غیردولتی در آن حضور داشتند. در بین نمایندگان سازمان‌های غیردولتی ۵ سازمان عضو از شبکه جهانی در اینت (Drynet) و سایر شبکه‌های غیردولتی جهانی همچون GTD و RADDو نیز شرکت داشتند.

نمایندگان سازمان‌های جامعه مدنی سه روز قبل از برگزاری کنوانسیون اصلی گرد هم آمدند و با برنامه‌ریزی، تشریح افکار و تبادل تجربیات خود، با همبستگی بیشتری در رویدادهای مختلف این کنوانسیون همچون نشست‌های عمومی، بحث‌های باز، جلسات جانبی، تهیه بیانیه‌های جامعه مدنی، لابی و مذاکره با سازمان‌های بین‌المللی، مناظره با بخش خصوصی، تاثیرگذاری بر سیاست‌ها و تصمیم‌های گرفته شده در کنوانسیون، ارائه تجربیات خود در رویدادهای مختلف و انتشار اطلاعات مرتبط با موضوعات کنوانسیون، شرکت کردند...

**نهمین نشست مرور اجرای کنوانسیون مقابله با بیابانزایی،
آلمان، بن، اسفند ماه ۱۳۸۹**

نهمین نشست مرور اجرای کنوانسیون مقابله با بیابانزایی در اسفند ماه ۱۳۸۹، در شهر بن کشور آلمان برگزار شد. در این نشست نمایندگانی از سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و همچنین خانم دکتر خدیجه رضوی به نمایندگی از مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست و شبکه جهانی دراینت حضور داشتند.

**مهمترین فعالیت‌ها و موارد بحث در این نشست شامل موارد
روبرو بود:**

- مشارکت در جلسات روزانه سازمان‌های مردم‌نهاد در ارتباط با مرور اجرای کنوانسیون؛
- بحث در مورد روابط سازمان‌های مردم‌نهاد با نمایندگان منطقه‌ای کنوانسیون و چگونگی همکاری آنها در اجرای هر چه بهتر مفاد کنوانسیون مقابله با بیابانزایی؛
- بحث و بررسی حمایت سازمان‌های جهانی از کشورهای آمریکای لاتین و آسیا به سبب پیشروی بیابانزایی در این مناطق و لزوم توجه به برنامه‌ها و طرح‌های مقابله با بیابانزایی در این مناطق همچون آفریقا؛
- تهیه و تدوین استراتژی انتشار اطلاعات در مورد نظام‌های مدیریت سنتی و دسترسی به این اطلاعات؛
- بحث و مذاکره در مورد، مورد توجه قرار دادن امنیت و حاکمیت غذایی و به موازت آن حاکمیت در تولید بذور بومی؛

کنفرانس اعضاء برای مقابله با بیابانزایی، رخدادهای زیر نیز شرکت فعال داشتند:

- سمپوزیوم بین‌المللی مقابله با بیابانزایی، در شهر سئول کره جنوبی؛
- کارگاه «سازماندهی و آمادگی سازمان‌های مردم‌نهاد کره جنوبی برای شرکت در نهمین نشست کنفرانس اعضاء برای مقابله با بیابانزایی» در شهر چانگوان؛

در این نشست‌ها بحث و گفتگوهای چندجانبه پیرامون پیش و مدیریت پایدار سرزمین‌های خشک و نیمه‌خشک، ارتقاء نقش سازمان‌های جامعه مدنی در اجرای کنوانسیون مقابله با بیابانزایی، آینده‌ای سبز برای کنوانسیون، تاثیرگذاری در سیاست‌ها و برنامه‌های حفاظت از منابع طبیعی در سطوح مختلف و تبادل تجربیات موجود با جوامع بومی و محلی در عرصه‌های بیابانی با نمایندگان حاضر در جلسات فوق‌الذکر صورت گرفت.

در سال‌های اخیر برای رسیدن به توسعه پایدار و همچنین تامین خوراک، رفاه و امنیت اجتماعی، ارتباط متقابل بین دانش بومی و دانش آکادمیک مدرن، بیش از پیش مورد توجه پژوهشگران، مدیران و برنامه‌ریزان قرار گرفته است. برای حفاظت از زمین که خود ضامن بقای بشر است، در برابر چنین تخریب گسترده‌ای، بهترین راه تلفیق علوم دانشگاهی مدرن و دانش بومی می‌باشد. هدف از برگزاری کنفرانس بین‌المللی دانش بومی در حفاظت از تنوع زیستی، در حقیقت جلب توجه جهانیان به چنین رویدادی، برای جمع‌آوری اطلاعات و علوم بومی از مناطق مختلف و مطالعه تأثیر آن بر حفاظت از تنوع زیستی می‌باشد. این دانش بومی در بسیاری از موارد گونه‌های مهم و با ارزش زیستی را حفظ کرده و در برخی موارد هم به دلیل اعمال مدیریت‌های ناهمگون از طرف سازمان‌های ذیربط منجر به انقراض آنها شده است.

محورهای اصلی همایش

- دانش بومی و استفاده پایدار از طبیعت
- دانش بومی و حفاظت از تنوع زیستی
- دانش بومی، مذاهب، فرقه‌ها و حفاظت از تنوع زیستی
- تلفیق دانش بومی و علوم مدرن برای حفاظت از تنوع زیستی

مشارکت موسسه توسعه پایدار و محیط زیست در همایش

حضور سنستا در این کنفرانس همراه با ارائه مقاله‌ای برگرفته از پژوهش‌ها و اقدام‌های مشارکتی صورت گرفته توسط تسهیلگران سنستا و مشارکت وسیع اعضاء اتحادیه شوراهای معیشت پایدار عشایر کوچرو ایلات ایران بود، بسیار موفق و قابل توجه بود و توجه همه حضار را به خود جلب کرد. موضوع این مقاله در ارتباط با تهیه مشارکتی «شناسنامه تنوع زیستی و آئین‌نامه دسترسی به تنوع زیستی» از دیدگاه جوامع بومی و محلی با عنوان:

" Community Bio-cultural Diversity, Registers & Protocols in Iran"

- مذاکره در مورد چالش‌های موجود در تغییر کاربری اراضی و گرفته شدن زمین‌ها (غصب کردن اراضی) با پوشش منابع طبیعی بکر و اثرات زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی این پدیده در سطح ملی و بین‌المللی و از بین رفتن منابع طبیعی؛
- بحث در مورد مشارکت سازمان‌های مردم نهاد در فرایند تصمیم‌گیری، طراحی و اجرای پروژه‌های مقابله با بیابانزایی و مشارکت گروه‌های ذیحق بومی و محلی در اجرای این پروژه‌ها به عنوان ایفا کنندگان نقش کلیدی در حفاظت از منابع طبیعی؛
- بحث و گفتگو در مورد تصدی‌گری و ارائه نقشه راه در اجرای برنامه اقدام ملی مقابله با بیابانزایی با مشارکت تمام گروه‌های ذینفع در عرصه‌های بیابانی کشورها؛

برگزاری کنفرانس بین‌المللی دانش بومی و تنوع زیستی -

۲۳ و ۲۴ آذر ماه ۱۳۹۰

مرکز بین‌المللی علوم و تکنولوژی پیشرفته و علوم محیطی، کرمان

هدف از برگزاری همایش

دانش بومی، نتیجه دستاوردها و تجارب جوامع بومی و مردم محلی در نسل‌های متوالی است که ماهیت ارزشمند آن باید برای رسیدن به توسعه پایدار در نظر گرفته شود. امروزه اختلال در اکوسیستم و انقراض گونه‌های مهم بیولوژیکی یکی از مشکلات اصلی جهان است. متأسفانه انسان عامل اصلی این تخریب‌ها به شمار می‌رود و این در حالیکه که زندگی او بطور کامل به این کره خاکی وابسته است.

ایشان سخنرانی خود را با نمایش پاورپوینتی با موضوع «چگونه سازمان‌های مردم‌نهاد می‌توانند در جهت حفاظت از جنگل‌ها تجهیز منابع بکنند»، شروع و در بخشی از ارائه، به مشکلات عمده سازمان‌های مردم‌نهاد در تجهیز منابع برای حفاظت از جنگل‌ها اشاره کردند. مهمترین این مشکلات مربوط به قوانین دست و پاگیر اداری، سیستم متمرکز دولتی و بالطبع مشارکت ندادن بخش غیردولتی در امر احیاء و حفاظت از جنگل‌ها، به حاشیه رانده شدن جوامع بومی و محلی بخصوص جوامع جنگل‌نشین در حفاظت از جنگل‌ها، به رسمیت شناخته نشدن حقوق و مدیریت عرفی در حفاظت از جنگل‌ها، هجوم بهره‌برداران بیرونی به تاخ و تاز در جنگل‌ها و تغییر کاربری اراضی جنگلی و... بود.

در بخش دیگری ایشان با اشاره مختصری به تجربیات مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست با جوامع بومی و محلی همچون: جنگل‌نشینان شمال کشور، ایلات و عشایر کوچرو در اقصی نقاط ایران، ماهیگیران، کشاورزان خرد منجمله در محصولات استراتژیک همچون گندم، جو، برنج و...؛ شترداران و جوامع روستایی ساکن به ضرورت توجه به موارد زیر تاکید کردند:

- توجه جدی دولت‌ها به راهکارها و رویکردهای مشارکتی جدید در حفاظت از جنگل‌ها و دیگر اکوسیستم‌ها در مناطق خشک و نیمه‌خشک و بکارگیری آنها؛
- تسهیم قدرت و تفویض اختیار امور حفاظتی و احیاء منابع طبیعی به سازمان‌های جوامع بومی و محلی و داشتن نقش حمایتی کلان در این زمینه؛

بود. موارد زیر از جمله دستاوردها و نتایج این کار پژوهشی به شمار می‌روند:

- تهیه مشارکتی شناسنامه تنوع زیستی در قلمرو جوامع عشایری؛
- تفهیم CBD و ABS در ارتباط با حق دسترسی دامداران عشایری نسبت به قلمرو خود و تنوع زیستی آن؛
- برنامه‌ریزی برای احیاء تنوع زیستی؛

نخستین کارگاه بین‌المللی تجهیز منابع مالی مدیریت

پایدار جنگل‌ها در کشورهای با پوشش کم جنگل

۲۳ آبان، تهران، ایران

در این کارگاه نماینده ۱۵ کشور جهان و شش سازمان تخصصی بین‌المللی شرکت کردند. تجهیز مدیریت منابع مالی کشورهای در حال توسعه و با پوشش کم جنگل و همچنین نقش مشارکت‌های مردمی و ورود بخش خصوصی در احیاء و حفاظت از جنگل‌ها از جمله موارد مهمی بود که در این کارگاه مورد بحث و بررسی قرار گرفت. دکتر خدیجه رضوی، به نمایندگی از سوی شبکه جهانی دراینت و مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست (CENESTA) — به عنوان یکی از سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در کار با جوامع بومی و محلی در مناطق خشک و نیمه‌خشک کشور — جهت ارائه سخنرانی در این کارگاه دعوت شده بود.

- رویکرد جدی به مشارکت بخش غیردولتی در امور تصدی‌گری منابع طبیعی و حفاظت از آن بخصوص جنگل‌ها؛

بہتر در حفاظت از جنگل‌ها می‌باشد، ما اعلام می‌کنیم کارشناسان ما از تبحر و تجربه فنی و تخصصی مناسبی در زمینه احیای مناطق خشک و نیمه خشک برخوردارند و حاضرند تجربیات خود را در این زمینه، با دیگر کشورهای با پوشش جنگلی کم تسهیم نمایند.

ایشان ضمن اشاره به مشارکت فعال ایران در رویدادهای بین‌المللی مربوط به جنگل، بر اهمیت برگزاری اجلاس زمین در سال ۲۰۱۲ در ریو و دهمین نشست ملل متحد در بخش جنگل در سال ۲۰۱۳ در ترکیه تاکید نمودند و آنها را از مهمترین رویدادهای بخش جنگل که می‌تواند ثمرات فراوانی در احیاء و گسترش اکوسیستم‌های جنگلی داشته باشد، برشمردند.

- به رسمیت شناختن حقوق عرفی جوامع بومی و محلی در عرصه‌های طبیعی؛
- حمایت و پشتیبانی مالی و معنوی از پروژه‌های ارائه شده توسط جوامع بومی و محلی؛
- ارزش دادن به نظام‌های مدیریت سنتی و مستند و به روز کردن آنها جهت استفاده در عرصه؛
- ایجاد فضای تعامل برای یادگیری و تبادل اطلاعات بین گروه‌های ذیحق و ذینفع؛
- تجدید نظر در قوانین کهنه چند دهه قبل (همچون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع) که ریشه بسیاری از مشکلات موجود در اکوسیستم‌های جنگلی و مرتعی است؛
- تهیه و تدوین قوانین مناسب و کارا با مشارکت تمام گروه‌های ذیحق و ذینفع؛
- به رسمیت شناختن مناطق حفاظت شده توسط جوامع بومی و محلی در بخش جنگل و استفاده از پتانسیل بالقوه در جنگل‌نشینان در این امر؛
- تلاش در افزایش احساس تعلق جوامع و احیاء حقوق عرفی و...؛
- حمایت از اجرای معیشت‌های جایگزین برای جنگل‌نشینان بخصوص در امر تصدی‌گری، مدیریت، حفاظت و استفاده پایدار از جنگل و...

جلسه کارگروه مشترک توسعه پرورش شتر در موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

هجدهمین جلسه کارگروه توسعه پرورش شتر با حضور رئیس و معاونین موسسه تحقیقات علوم دامی کشور، سازمان نظام مهندسی، نمایندگان شترداران مناطق بیابانی کشور و نمایندگان مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست (CENESTA)، تعدادی از محققان و پژوهشگران علاقمند در تاریخ ۲۲/ آذر/ ۹۰ در موسسه تحقیقات علوم دامی کشور تشکیل شد.

هدف از تشکیل این کارگروه، هماهنگی و تبادل افکار و اطلاعات، تجربیات عینی شترداران، تعیین اولویت‌ها و اجرای طرح‌های مشترک، جلوگیری از انجام اقدامات موازی همچنین تلاش برای رفع مسائل و مشکلات شترداران کشور و ایجاد ارتباط و تعامل بین شترداران کشور با مسئولین و مدیران ذیربط می‌باشد.

در این نشست آقای اورنگی، رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور اعلام کردند که ایران حاضر است در زنده کردن حقوق کشورهای با پوشش کم جنگل تلاش لازم را بنماید. ایشان همچنین اضافه کردند: اعلام سال ۲۰۱۱ به عنوان سال بین‌المللی جنگل از سوی ملل متحد، فرصتی مناسبی برای برنامه‌ریزی هر چه

طرود در این جلسه بر لزوم مشارکت بهره برداران و شترداران در روند تصمیم گیری‌ها، اجرای پروژه‌ها و طرح‌های مرتبط با شتر تاکید کردند. کنگره ملی شتر اولین کنگره به این مناسبت است که در فروردین ماه سال آینده در شهر مشهد تشکیل خواهد شد.

مستندات تهیه شده

در راستای برگزاری جلسات فوق‌الذکر بخصوص به مناسبت برگزاری اولین کنگره ملی شتر در فروردین ماه ۱۳۹۱، همکاران مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست اقدام به تهیه دو مستند تصویری به شرح زیر نمودند:

۱- فیلم کوتاهی پیرامون شترداری در ایران، مراتع و چالش‌های شترداری، کاهش جمعیت شتر، فواید شتر برای مرتع و ضرورت تشکیل کارگروه مشترک در مورد شتر؛

۲- مستند خلاصه‌ای از برگزاری جلسه کارگروه مشترک توسعه پرورش شتر در مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور و هم‌اندیشی متخصصین و محققین شتر با شترداران بومی از مناطق بیابانی کشور.

این نشست از آن جهت حائز اهمیت بود که برای اولین بار شتردارانی از مناطق مختلف کشور با تسهیلگری و هماهنگی سازمان مردم نهاد سنستا در آن حضور یافتند و از نزدیک مسائل و مشکلات خود را با مسئولین کارگروه توسعه پرورش شتر در مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور در میان گذاشتند. طی این جلسه متخصصین و پژوهشگران مختلف به همراه کارشناسان بر اهمیت نقش جوامع بومی و محلی علی‌الخصوص شترداران مناطق بیابانی در یافتن راهکارهای مناسب برای حل معضلات پیش رو تصریح کردند.

برگزاری اولین کنگره ملی شتر در فروردین ماه ۱۳۹۱

در پی برنامه‌ریزی‌های کارگروه مشترک توسعه پرورش شتر در مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور و بنا به گزارش دبیرخانه این کارگروه، کنگره ملی شتر با محورهای زیر اجرا خواهد شد.

- شتر در دین، ادبیات و دیرینه شناسی؛
- نقش شتر در وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، و جغرافیایی؛
- بررسی شتر از نقطه نظر ورزشی و اکوتوریسم؛
- شترداری سنتی، مشارکت مردمی و دانش بومی؛
- ارتباط شتر با مرتع، محیط زیست و منابع طبیعی؛
- توسعه شترداری سنتی و نیمه صنعتی و اقتصادی کردن آن؛
- شترداری و محصولات جانبی آن، بازاریابی و سرمایه‌گذاری؛
- ساماندهی قوانین موجود در ارتباط با شتر و شترداری؛
- شترداری نوین، تغذیه، تولید مثل و اصلاح نژاد؛
- فرآورده‌های شتر و استفاده از آنها در علوم مختلف؛
- تحقیقات علوم پایه و علوم پزشکی در مورد شتر؛
- بهداشت و پیشگیری از بیماری‌های شتر؛

در راستای برنامه‌ریزی هر چه بیشتر کنگره ملی شتر، جلسه برنامه‌ریزی دیگری در تاریخ ۹۰/۱۰/۱۶ در محل دبیرخانه این کنگره واقع در مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی مشهد، استان خراسان رضوی تشکیل گردید. در این جلسه نمایندگانی از سوی صندوق شورای معیشت پایدار طایفه مستقل طرود و مؤسسه توسعه پایدار و محیط زیست نیز شرکت داشتند و نقطه نظرات خود را در ارتباط با برگزاری هر پربارتر این کنگره ارائه دادند. آقای ربیعی شتردار اهل

که در روز دوم، در همین محل برگزار گردید. واقعیت‌ها حاکی از آن بود که تبلیغات بسیار اندکی برای حضور عموم مردم صورت گرفته بود و به ندرت مراجعه کننده‌ای خارج از حیطه برگزارکنندگان، از غرفه‌ها بازدید می‌نمود.

همایش بین‌المللی بزرگداشت سال جهانی جنگل

همایش با حضور نماینده فائو در ایران، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست، رئیس سازمان جنگل‌ها و مراتع، نماینده شهرداری تهران و شماری از میهمانان خارجی، اساتید، تشکل‌های مردم نهاد و صاحب‌نظران در تالار همایش بوستان گفتگو برگزار شد.

سخنرانان این همایش دکتر یوسفی آذر دبیر اجرایی همایش، دکتر نورالدین مونا، نماینده سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد (فائو) در ایران، علی محمد مختاری مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری تهران، دکتر هادی کیادلیری دبیر علمی همایش و رئیس انجمن علمی جنگلبانی ایران، علیرضا اورنگی رئیس سازمان جنگل‌ها و مراتع و محمدجواد محمدی‌زاده رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور بودند که در مجموع به ارزیابی نقش جنگل‌ها، وضعیت جنگل‌های کشور و ارائه آمارهایی از طرح‌های جنگل کاری، مدیریت جنگل و تاکید بر حفاظت از رویشگاه‌های جنگلی پرداختند.

در میان سخنرانان، دکتر کیادلیری به نحو قابل قبولی بحران‌های اخیر را به حصار گوشزد نمود و برای نجات جنگل‌ها راهکارهای سازنده‌ای را با تاکید بر توسعه پایدار جویا گردید. اما جای بسی تاسف است که از هیچ سازمان مردم نهادی برای ارائه سخنرانی دعوت به عمل نیامد و در تمامی موارد ذکر شده توسط سخنرانان اشاره‌ای به تلاش و علاقه

نمایشگاه جنگل به مناسب سال جهانی جنگل

مجمع عمومی سازمان ملل، سال ۲۰۱۱ را بعنوان "سال بین‌المللی جنگل‌ها" نامگذاری کرده است. در این راستا انجمن علمی جنگلبانی ایران در تعامل با سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، شهرداری تهران، سازمان حفاظت محیط‌زیست، دفتر نمایندگی فائو در ایران و برخی سازمان‌های مردم نهاد، نمایشگاه و همایش دو روزه‌ای را برای بازدید عموم در بوستان گفتگوی شهرداری تهران برگزار نمود. هدف از این رویداد ارتقاء فرهنگ مردم و مسئولین، جلب توجه اقشار مختلف به موضوع جنگل‌ها و افزایش آگاهی‌های عمومی در مورد نقش جنگل‌ها در زندگی انسان‌ها بود.

استقبال و حضور سازمان‌های مردم نهاد در این نمایشگاه بسیار قابل توجه بود و این در حالی بود که فقط تعداد محدودی از غرفه‌ها (در حدود ۳ غرفه) در اختیار این سازمان‌ها گذاشته شده بود. پوستره‌های آموزشی، نمایشگاه عکس، آموزش کاشت بذر، نمایش فیلم‌های بسیار زیبا و اطلاع‌رسانی در کنار پخش بروشورها، CD های آموزشی و ارائه مطالب آموزنده، از فعالیت‌هایی بود که در غرفه موسسه توسعه پایدار با همکاری «دبیرستان فرزنانگان»، «جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط‌زیست» و «جمعیت حامیان زمین» ارائه گردید. در کنار موارد ذکر شده طراحی‌هایی با شعارهای پیرامون حفاظت از جنگل، برای گروه سنی کودک و نوجوان تهیه گردید که به غرفه اختصاص یافته برای نقاشی کودکان تحویل داده شد و مورد استقبال خوبی قرار گرفت.

نکته قابل تامل در این نمایشگاه، برگزاری آن در واپسین روزهای سال ۲۰۱۱ و جنبه نمایشی بودن آن در پس زمینه برگزاری همایشی بود

کشاورزان مناطق مختلف ایران به این بذرها است تا بتوانند در فرآیند تحقیقات کشاورزی خود از آنها استفاده نمایند.

به گفته دکتر سالواتوره چکرلی در مراسم افتتاحیه بانک ژن روستایی، در یک بانک ژن بذرها مهم دنیا که نیازهای غذایی جوامع مختلف را تامین می کنند ذخیره می شوند. به طور کلی دو نوع بانک ژن در دنیا وجود دارد. یکی بانکهای ژن مرکزی مانند بانک ژن ایکاردا که با استفاده از امکانات بسیار پیشرفته و دستگاههای مجهز بذرها مختلف دنیا را نگهداری می کنند و دسترسی کشاورزان به بذرها موجود در این بانکهای ژن بسیار مشکل است، نوع دیگر بانکهای ژن محلی است که تحت مدیریت جوامع بومی بوده و کشاورزان به بذرها ذخیره شده در این بانک دسترسی دارند. این دو بانک ژن مختلف با هم در رقابت نیستند و می توانند با یکدیگر همکاری نزدیکی داشته باشند.

به عنوان مثال ۱۶۰ نوع گندم بومی ایران و ۱۶۰ نوع جو بومی ایران که در بانک ژن ایکاردا جمع آوری شده و در ایران وجود ندارد به این کشور بازگشته و در بانک ژن کشاورزان گرمسار در دسترس کشاورزان قرار گرفته است و طی دو سال گذشته ۱۶۰ نوع جو بومی در منطقه گرمسار کشت می شود و در این بانک ذخیره می شود.

به گفته ایشان در بانک ژن ایکاردا ۵۰۰ نوع جو بومی و ۱۰۰۰ نوع گندم بومی ایران جمع آوری شده و اکنون تنها ۱۶۰ نوع از بذرها جو بومی به ایران آورده شده است.

به گفته احمد طاهری، مدیر عامل موسسه توسعه پایدار دشت گرمسار با راه اندازی این بانک بذر از تمرکززدایی جلوگیری و تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی حفظ می شود.

این سازمانها در ارتقاء آگاهی عموم جامعه، کار مداوم با جوامع بومی و محلی در عرصه های جنگلی کشور و اجرای طرح های متعدد و مرتبط با جنگل ها نمودند. ضمن اینکه هیچ اشاره ای به ترویج طرح های مشارکتی و احیای دانش بومی نگردید و این در حالیست که اشاعه این موارد مذکور از اهداف اصلی سال جهانی جنگل ذکر شده است. مسئولین نیز بلافاصله بعد از اتمام مراسم، محل را ترک کردند و بنابراین تنها فرصت مناسب برای بحث های آزاد هم از حضار و علاقمندان گرفته شد.

این همایش با تقدیر از برگزیدگان منابع طبیعی به پایان رسید. در این بخش از همایش از سازمان های دولتی مربوط، چهره های ماندگار علمی، جنگلبانان و محیط بانان نمونه، خبرنگاران و خانواده قربانیان در راه حفاظت از جنگل و محیط زیست با اهدای لوح تقدیر و تندیس تجلیل شد.

افتتاح اولین «بانک بذر کشاورزان» در طرح بهنژادی تکاملی بذر - خرداد ۱۳۹۰، شهرستان گرمسار

در این مراسم حدود ۵۰ نفر از کشاورزان استان سمنان به ویژه شهرستان گرمسار، دکتر سالواتوره چکرلی، کارشناس بهنژادی تکاملی، مدیر جهاد کشاورزی استان سمنان و شهرستان گرمسار، نمایندگان نهادهای دولتی ذیربط و کارشناسان موسسه توسعه پایدار و محیط زیست (سنستا) حضور داشتند.

هدف از راه اندازی این بانک بذر حفاظت از تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی به وسیله کشاورزان مناطق بومی، همچنین دسترسی راحت تر

صورت می‌گیرد. این بذور چندین سال پشت سر هم کشت می‌شوند تا در طول زمان و

تحت شرایط محیطی و اقلیمی، بذره‌ای سازگار توسط طبیعت انتخاب شوند. در کشور ایران روش بهنژادی تکاملی بذر با همکاری و مشارکت

کشاورزان از سال ۱۳۸۷ به کار گرفته شد. در این سال یک کشاورز در شهرستان گرمسار و دو کشاورز در استان کرمانشاه اقدام به کشت مخلوط ۱۶۰۰ رقم مختلف بذره‌ای جو کردند. طی این سال‌ها و با توجه به نتایج به دست آمده توسط کشاورزان، در طی این سال‌ها کشت این بذرها بین کشاورزان هر منطقه بسط و توسعه پیدا کرده تا جایی که در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ بیش از ۸۰ کشاورز و عشایر ایل‌های شاهسون، قشقایی، بختیاری و ابوالحسنی در ۱۰ استان کشور (کرمانشاه، سمنان، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، اردبیل، فارس، خراسان رضوی، یزد، گلستان و تهران) اقدام به کشت این بذرها در زمین‌های کشاورزی خود و تحت مدیریت خود کشاورز نمودند.

احیای بذره‌ای بومی

پس از اجرای طرح بهنژادی مشارکتی بذر، کشاورزان بسیاری به اهمیت بذره‌ای بومی پی بردند و درصدد احیای آن دسته از بذره‌ای برآمدند که با معیارهای مورد نظر آنها همخوانی دارد. بنابراین طی دو سال گذشته ۱۶۰ رقم گندم بومی و ۱۶۰ رقم جو بومی که از مرکز بین‌المللی تحقیقات کشاورزی در مناطق خشک و نیمه خشک (ICARDA) به ایران آورده شده بود در مزارع شهرستان در گرمسار و کرمانشاه کشت شد و کشاورزان سازگاری هر یک از این بذرها را شرایط اقلیمی منطقه خود بررسی کردند.

در این راستا نمونه‌ای از ۱۶۰ رقم بذره‌ای بومی گندم و جو توسط کشاورزان به رئیس بانک ژن گیاهی در ایران، آقای دکتر جواد مظفری اهدا شد. هدف از این اقدام تبادل اطلاعات و همکاری میان بانک‌های ژن روستایی و کشاورزان و بانک‌های ژن ملی و کارشناسان و محققان این مراکز بود.

فعالیت‌های بهنژادی مشارکتی بذر در ایران

توسعه طرح بهنژادی مشارکتی بذر

بعد از اجرای طرح بهنژادی مشارکتی بذر در ایران (کرمانشاه و گرمسار) و دستاوردهای آن جهاد کشاورزی استان فارس نیز آمادگی خود را برای همکاری در این طرح با هدف دستیابی به بذور گندم دیم مناسب با شرایط اقلیمی اعلام نمود.

در سال زراعی ۹۱ - ۱۳۹۰ طرح بهنژادی مشارکتی بذر در سه شهرستان شیراز، آباده و نور آباد و شش مزرعه با همکاری کشاورزان،

کارشناسان جهاد کشاورزی در شهرستان‌ها و محققان ایستگاه‌های تحقیقات آغاز شد. در هر مزرعه ۸۰ رقم بذر با ۲۰ رقم شاهد به صورت جداگانه و در کرت‌ها جدا کشت شدند.

بهنژادی تکاملی بذر در ایران

کشاورزی از جمله فعالیت‌هایی است که به شدت تحت تاثیر پدیده تغییرات آب و هوا قرار می‌گیرد و آثار و پیامدهای سوء ناشی از آن، مردمان وابسته به این فعالیت‌ها را با چالش‌های بسیار جدی مواجه می‌کند، بنابراین باید روش‌هایی به کار گرفته شود تا با استفاده از آن بتوانیم تاثیرات منفی تغییرات اقلیمی را بر کشاورزی کاهش دهیم و علاوه بر حفاظت از تنوع ژنتیکی در بذره‌ای کشاورزی به بذره‌ای دست پیدا کنیم که نسبت به شرایط محیطی و تنش‌های آن مقاومت کافی را داشته باشند.

بهنژادی تکاملی یک روش قدیمی برای حل مشکلات جاری ناشی از کاهش تنوع ژنتیکی ارقام زراعی در مزارع و اثرات سوء ناشی از تغییرات اقلیمی است، در حال حاضر این روش در چند کشور به کار گرفته شده است. هدف از اجرای آن کشت بذره‌ای مخلوط و متنوع (که ترجیحا از نسل‌های در حال تفکیک هستند) برای دستیابی به ارقام سازگار با شرایط اقلیمی و محیطی هر منطقه است. در این روش توده بذره‌ای مخلوط در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد و انتخاب محل کشت با هم‌فکری کشاورزان هر منطقه و بر اساس عوامل تنش‌زا

کارگاه بررسی راهکارهای دستیابی به تولید برنج سالم و ارگانیک با استفاده از تبادل تجربیات میان کشورهای شرق آسیا و ایران - تیرماه سال ۹۰

با توجه به روند جهانی شدن، توسعه کشاورزی صنعتی و فعالیت‌های هدف‌دار شرکت‌های چند ملیتی در زمینه افزایش تولید سموم و نهاده‌های کشاورزی و به خطر افتادن حاکمیت غذا و تنوع زیستی، کشاورزان پیشرو بر آن شدند که دست به تولید برنج سالم و ارگانیک بزنند. آنها معتقدند که سموم شیمیایی علاوه بر به خطر انداختن جان انسان‌ها، تخریب طبیعت، تغییرات اقلیمی و خشکسالی‌های پی‌درپی، آفات و بیماری‌ها را به دنبال خواهد داشت.

بر این اساس بنا به دعوت موسسه توسعه پایدار و محیط زیست و همکاری و پشتیبانی معاونت موسسه تحقیقات برنج استان مازندران، خانم "کلر وستوود" محقق مالزیایی و دکتر "چیتو مدینا" به نمایندگی از شبکه کشاورزان پیشرو شرق آسیا، جهت ارائه راهکارها و تجربیات تولید محصول سالم به ایران دعوت شدند تا تجربیات خود را از نزدیک با کشاورزان برنجکار، مسئولین دولتی و محققین مراکز تحقیقاتی برنج در استان‌های مازندران و گیلان به اشتراک بگذارند.

این شبکه در طول بیست سال فعالیت خود، دارای تجربیات ارزشمندی از تولید محصولات سالم و ارگانیک در بیش از ۱۸ کشور جهان می‌باشد. آنها معتقدند که تولید برنج سالم میراث کشورهای آسیایی است و با حفظ آن از طریق حذف سموم و کودهای شیمیایی

و علف‌کش‌ها، قدم بزرگی برای بهبود و احیای کشاورزی و حاکمیت غذا می‌توان برداشت.

حاصل سفر این گروه به ایران برگزاری کارگاه‌هایی در موسسه تحقیقات برنج در استان مازندران، گیلان، جهاد کشاورزی شهرستان ماسال و نشست با اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد گیلان (جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط‌زیست، واحدگیلان) و همچنین کشاورزان پیشرو دشت گرمسار و بازدید از سایت‌های تحقیقاتی به‌منزادای مشارکتی بذر آنان بود.

ضمن اینکه طی این سفر و بازدیدها، ۲ مصاحبه تلویزیونی با واحد مرکزی خبر صدا و سیما، استان‌های سمنان و مازندران انجام شد که مصاحبه‌شوندگان در مورد برگزاری کارگاه‌های مشارکتی با کشاورزان استان‌های شمالی ایران و استان سمنان مطالبی را عنوان کردند.

هدف از برگزاری کارگاه‌ها با کشاورزان پیشرو ایران

- انتقال تجربیات شبکه کشاورزان پیشرو شرق آسیا در ارتباط با تولید برنج سالم و ارگانیک و حفظ تنوع‌زیستی این محصول و حذف سموم و کودهای شیمیایی از چرخه تولید؛
- توجه به چالش‌هایی موجود در دستیابی به توسعه پایدار، حفاظت از تنوع‌زیستی، تغییرات آب و هوایی و...؛
- باور و اعتقاد به تولید محصول سالم و ارگانیک از نظر اجتماعی در بین ذینفعان و تولیدکنندگان؛
- مشارکت زنان و مردان کشاورز در پروسه تحقیقات مشارکتی کشاورزی و نقش زنان در حفظ و نگهداری بذر خود مصرفی؛
- حضور کشاورز در چرخه تحقیقات به عنوان تکمیل‌کننده یافته‌ها و نتایج تحقیقات کشاورزی؛
- دستیابی به حاکمیت غذایی، امنیت غذایی و حاکمیت بذر و در نتیجه تامین معیشت پایدار تولیدکنندگان خرد؛
- کشاورزان باید خودشان تصمیم بگیرند چه بکارند، چگونه بکارند، چند جور بکارند و کی بکارند؛
- حق دسترسی به غذا، امنیت غذایی و حفظ حقوق تولیدکننده؛
- توجه به نقش استراتژیکی و فرهنگی برخی از تولیدات کشاورزی در منطقه: به عنوان مثال برنج در آسیا و گندم در ایران.

CONTENT

Global News

- 10th session of the Conference of Parties, UNCCD
- International Symposium on Desertification
- Ninth Session of the Committee for the Review of the Implementation of the UNCCD
- The International Conference on Indigenous Knowledge for Biodiversity Conservation
- International Workshop on Sustainable Management of Forests in Low Forest Cover Countries (LFCCs), Focusing on Forests Financing.

National/ local News

- Organising Joint Working Group on Camel Breeding in Research Centre on Livestock Science of the country
- Coordination Meeting for the Implementation of the: "First National Congress on Camel"
- Forest Exhibition on Occasion "The International Year of Forests"
- Establishment of Local Gene Bank by Garmsar Plain farmers
- Participatory Plant Breeding Activities in Iran
- Workshop on Production Organic Rice through Sharing of Experiences with East Asian Countries.

